

24 март - Световен ден за борба с туберкулозата

През 2021 година мотото на Световния ден за борба с туберкулозата – 24 март е: „Часовникът тиктака“.

В България е налице тенденция за трайно намаляване на заболяемостта от туберкулоза - от 38.5 на 100 хил. население през 2008 г. до 18.5 на 100 хил. души през 2019 г. и 12.8 на 100 хил. през 2020 г.

Общият брой на регистрираните с туберкулоза лица през 2020 г. е 930 души (по предварителни данни), спрямо 1 344 за 2019 г. За сравнение през 2008 г. техният брой е 3 150. Запазва се тенденцията броят на мъжете да е над два пъти по-голям от този на жените. Най-засегнати са възрастовите групи, както следва: над 65 г. (25%); от 55-64 г. (20.3%) и от 45-54 г. (19.6%).

През 2020 г. са регистрирани 3 578 контактни на болни от туберкулоза лица, като над 1 304 от тях са обхванати с химиопрофилактика. През 2020 г. се наблюдава значително намаляване на случаите на туберкулоза сред децата от 0 до 17 г. - 28 случая, което е 3% от всички случаи в страната. През 2019 г. са регистрирани 67 деца с туберкулоза, а през 2008 г. – 282.

Независимо от намаляването на заболяемостта в България, все още има региони, в които тя е над средната за страната.

Намаляването разпространението на заболяването е резултат от изпълнението на „Националната програма за превенция и контрол на туберкулоза 2017-2020 г.“. По данни на програмата процентът на успешно излекуваните пациенти с бацилоотделяне се увеличава от 80% през 2007 г. до 83.4% при пациенти, започнали лечение през 2018 г.

В България диагностиката, лечението и профилактиката на туберкулозата са безплатни, независимо от здравноосигурителния статус на гражданите. Ежегодно Министерството на здравеопазването осигурява както финансов ресурс за противотуберкулозни лекарства от първи ред, лекарства за химиопрофилактика, ваксини, диагностикуми и консумативи за лабораториите, така и финансиране на болниците за лечение на туберкулоза.

В дейностите по изпълнение на националната програма активно участват специализираните лечебни заведения, регионалните здравни инспекции и неправителствените организации, работещи с уязвимите групи.

По Програмите за превенция на туберкулоза работят 29 лечебни заведения.

През 2020 г. общо 7 неправителствени организации изпълняват дейности за превенция на туберкулоза сред компактни ромски общности в областите Варна, Добрич, Велико Търново, Видин, Габрово, Перник, Пловдив, Русе, Разград, Силистра, Стара Загора. През 2020 г. с нископрагови услуги са достигнати 2 903 лица от уязвимите групи, 863 са скринирани за риск от туберкулоза. На лицата с активна туберкулоза е предложено безплатно лечение.

С финансовата подкрепа на Глобалния фонд и Световната здравна организация в периода 2009-2020 г. е осигурено лечението на 304 пациенти с мултирезистентна туберкулоза (MDR-TB) в специализираната болница в Габрово, където е изграден специално оборудван сектор, съобразен със световните стандарти за инфекциозен контрол. През миналата година в сектора са лекувани 22 пациенти с резистентна форма на туберкулоза, от които 15 новорегистрирани.

По данни на СЗО през 2019 г. в целия свят около 10 млн. са заболелите от туберкулоза, 1,4 млн. са починали от заболяването, а 206 030 са развили мултирезистентна или рифампицин резистентна туберкулоза, което е с 10% увеличение спрямо 2018 г.

През 2019 г. в Европейския регион на СЗО случаите на туберкулоза са 246 000, 20 000 лица са починали от заболяването, а 70 000 са лицата с резистентна туберкулоза.

В **Разградска област** през 2020 година са открити и съобщени нови 10 болни от туберкулоза, БК(+), срещу 13 болни през 2019 г. Заболяемостта за 2020 г. – 9,03 ‰ е по – ниска от тази за 2019 г. - 11,73 ‰ и от тази за страната за 2020 г. – 10,36 ‰.

Най - висока е заболяемостта във възрастовата група над 60 год. – 15,25 ‰ (5 болни), 50 - 59 г. – 11,53 ‰ (2 болни), 20 - 29 год. - 9,78 ‰ (1 болен), следва 30 -39 год. – 7,61 ‰ (1 болен и от 40 - 49 г.– 5,95 ‰ (1 болен).

Структурата по професии и месторабота показва, че най – много са безработни – 5 лица (50,00%), 4 от болните са пенсионери (40,00% и др. 1 болен (10,00%).

Заболяемостта в селата е по – висока 10,23 ‰ (6 болни), в сравнение с градовете –7,67 ‰ (4 болни). Болните са от 8 населени места на 5 общини.

Профилактиката с Римицид (Изонид) на контактни и инфектирани лица се осъществява успешно. През годината са профилаксирани 3 лица и са изразходвани 47 опаковки. През 2020 г. не са получавани опаковки изонид и към 31.12.2020 г. в ОПФ на МБАЛ "Св. Иван Рилски" – Разград няма наличност от медикамента.

В края на всяко тримесечие са извършвани проверки за проведената химиопрофилактика на територията на Разградска област. Не са констатирани нарушения.

Основното средство за предпазване от туберкулоза е **задължителната активна имунизация** на населението с БЦЖ ваксина, която се поставя на всяко здраво новородено дете от 48-я час след раждането и се реимунизира на 7 - годишна възраст, но само след отрицателна проба Манту.

През 2020 г. в Разградска област е постигнат добър имунизационен обхват на подлежащите контингенти както следва:

Имунизация – обхват 97,01% от новородените, необхванати са 8 бебета, поради временни медицински противопоказания. Проверените бебета за белег след имунизация на 7 - 10 месечна възраст са 98,05% (непроверени са 14 бебета, от които 6 поради временни мед. противопоказания и 8 по други причини).

Реимунизация на 7 год. - обхватът е 84,05% от подлежащите.

Необхванати са 171 деца: 32 поради временни противопоказания и 128 поради миграция и 11 неявили се.

Анализът на туберкулиновата алергия на учениците при тестване с проба Манту показва, че относителния дял на децата с (-) проба Манту на 7 год. е 28,19% и се вгражда в средните показатели за страната през последните години.

Профилактичните мерки включват още:

- ✓ Поддържане на естествените съпротивителни сили на организма, чрез пълноценно хранене, богато на белтъчини и витамини;
- ✓ Поддържане на добра лична и обществена хигиена;
- ✓ Осигуряване на оптимални условия на почивка и добър двигателен режим;
- ✓ Консумиране само на хранителни продукти (месо, мляко и яйца), преминали ветеринарно-санитарен контрол.

Днес **туберкулозата е лечимо заболяване, стига да бъде открита навреме и да бъде проведено качествено лечение**, съобразено с международните стандарти. При установен случай на заболяване в семейството, всички членове на домакинството трябва задължително да се консултират с лекар, с оглед ограничаване разпространението на инфекцията.